

5. melléklet a 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelethez

Ellenőrző vizsgálatokat tartalmazó talajvédelmi tervek részletes tartalmi és szakmai követelményei típusonként az 1. § (1) bekezdés g), h), j), valamint az 1. § (3) bekezdés a) és b) pontokban meghatározott tevékenységek ugyanazon területen történő ismételt engedélyezéséhez

Tartalom

5.1. Az ellenőrző vizsgálatokat tartalmazó talajvédelmi terveket minden esetben az alábbi tartalmi követelmények szerint kell összeállítani:	2
5.2. Ellenőrző talajvédelmi tervek részletes tartalmi és szakmai követelményei típusonként.....	3
5.2.1. Hígrágya mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata	3
5.2.2. Szennyvíz, szennyvíziszap mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata	4
5.2.3. Nem mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata	6
5.2.4. Mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata	6
5.2.5. A szennyvíziszap komposzt mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata	7
5.2.6. Öntözött területek ellenőrző vizsgálata	8

Ellenőrző vizsgálat különösen az alábbi esetekben szükséges:

- hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, valamint szennyvíziszap komposzt, nem mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok, valamint mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok mezőgazdasági területen történő felhasználásakor legalább 5 évente, ha külön jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik,
- tisztavizes öntözés során legalább 5 évente.

5.1. Az ellenőrző vizsgálatokat tartalmazó talajvédelmi terveket minden esetben az alábbi tartalmi követelmények szerint kell összeállítani:

1. Előlap:

tartalmazza a talajvédelmi terv megnevezését, készítésének dátumát, készítőjének nevét és címét, nyilvántartási számát, valamint a talajvédelmi terv számát.

2. Előzmények:

- a terv célja, valamint az ellenőrzött területen végzett tevékenység részletes bemutatása,
- rövid tájékoztatás a korábban engedélyezett tevékenységek alapjául szolgáló talajtani szakanyagokról (szakvélemények, tervek).

3. Általános adatok:

- a 2. vagy 3. melléklet szerint készített talajvédelmi tervek általános adatainak megerősítése, vagy az azokban bekövetkezett változások bemutatása.

4. A terület földrajzi, domborzati és talajtani jellemzése:

- a 2. vagy 3. melléklet szerint készített talajvédelmi tervben szereplő talajtani, domborzati, éghajlati és vízrajzi jellemzések összegző leírása,
- a 2. vagy 3. melléklet szerint készített talajvédelmi tervben szereplő vizsgálat alá vont terület konkrét helyszíni és/vagy laboratóriumi vizsgálatokra alapozott talajtani jellemzése és az abban bekövetkezett változások.

5. Javaslatok és mellékletek:

- javaslat a tervezett tevékenység folytathatóságára, az alkalmazható módszerekre, szükséges járulékos beavatkozásokra, különösen az erózió elleni védelemre, mélylazításra, mélyforgatásra, vízrendezésre,
- a terhelhetőségi számítások eredményeinek szöveges értékelése,
- javaslat a következő ellenőrzés idejére,
- az ellenőrző vizsgálatokat tartalmazó talajvédelmi tervek típusonkénti követelményrendszerénél feltüntetett térképi mellékletek 1:10 000 vagy annál nagyobb méretarányban,
- akkreditált laboratórium által kiállított talajvizsgálati jegyzőkönyv,
- a felhasználásra kerülő anyag akkreditált laboratórium által kiállított vizsgálati jegyzőkönyvét,

- a készítői jogosultságra vonatkozó nyilatkozat, amely tartalmazza a külön jogszabály⁴² szerinti engedélyszámot.

5.2. Ellenőrző talajvédelmi tervek részletes tartalmi és szakmai követelményei típusonként

5.2.1. Hígrágya mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata

Talajmintavétel módja, vizsgálatok köre:

Táblánként, de legalább 25 ha-ként a mélyebb térszíni fekvésű, lehetőleg a veszélyeztetett foltban 100 x 100 m-es mintaterületet kell kijelölni. A talajminták begyűjtése fűrt mintavétellel a 0-30, 30-60, 60-90, 90-120, 120-150 cm mélységből szükséges.

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, 5 méteren belül elérhető talajvízszint esetén talajvízmintát kell venni.

Tápanyagvizsgálathoz 5 ha-ként átlagmintát kell venni a 0-30 cm-es talajrétegből (injektálás esetén 30-60 cm-ből is), gyümölcsösben 0-30, 30-60 cm-es, bogyós gyümölcsűeknél 0-20, 20-40 cm-es talajrétegekből.

Laboratóriumi vizsgálatok:

a) talajminták vizsgálata:

aa) minden esetben vizsgálandó:

- kémhatás pH(H₂O),
- kötöttségi szám (K_A),
- humusztartalom (%),
- NO₃+NO₂-N,
- összes karbonát tartalom (CaCO₃ %), vagy hidrolitos aciditás (y₁),
- vízben oldható összes sótartalom%,
- báziscsere,

ab) átlagmintákból vizsgálandó

- bővített talajvizsgálat: pH, humusztartalom, K_A, vízdoldható összes só, CaCO₃%; NO₂+NO₃-nitrogén, P₂O₅, K₂O, Na, Mg, SO₄²⁻, Mn, Zn, Cu;

b) hígrágya vizsgálat:

- össznitrogén,
- nitrát,
- ammónium,
- K₂O, P₂O₅,
- sótartalom,
- szárazanyag-tartalom,
- szervesanyag-tartalom.

Tartalmi követelmények:

A tervnek tartalmazni kell a 2. melléklet 2.7. pontjában meghatározott tartalmi követelmények összehasonlítását az ellenőrzés időpontjában fennálló adatokkal, jellemzőkkel, kiemelve az esetlegesen bekövetkezett változásokat, különös tekintettel a hígtrágyát kibocsátó állattartó telepre vonatkozó információkra, a külön jogszabály⁴³ szerinti területi érzékenységre.

Az ellenőrző talajvédelmi tervben ismételten meg kell határozni

- a felhasználható hígtrágya mennyiségét a talaj vízgazdálkodási tulajdonságai, tápanyagtartalma, továbbá a természeti kívánt vagy termesztett növény víz- és tápanyag-(elsősorban nitrogén) igénye, valamint a hígtrágya beltartalmi tulajdonságai alapján,
- a kiegészítő tápanyag-kijuttatást,
- az állattartó telepen keletkező és tárolható hígtrágya függvényében a kijuttatást biztosító szükséges területigényt,
- az egyéb beavatkozásokat (kémiai talajjavítás, mélylazítás stb.),
- a hígtrágya-kijuttatást korlátozó, vagy az egyes területeket kizáró tényezőket indoklással.

Nitrátérzékeny területen a dózisszámítás és a trágyakijuttatás esetében a külön jogszabályban⁴⁴ meghatározottakat kell érvényesíteni.

Mellékletként csatolni kell:

- a hígtrágya-felhasználás lehetőségére vonatkozó kartogramot.

5.2.2. Szennyvíz, szennyvíziszap mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata

Talajmintavétel módja, vizsgálatok köre:

Táblánként, de legalább 25 ha-ként a mélyebb térszíni fekvésű, lehetőleg a veszélyeztetett foltban 100 x 100 m-es mintaterületet kell kijelölni. A talajminták begyűjtése fűrt mintavétellel a 0-30, 30-60, 60-90, 90-120, 120-150 cm mélységből szükséges. 5 méteren belül elérhető talajvízszint esetén talajvízmintát kell venni.

Tápanyagvizsgálathoz 5 ha-ként átlagmintavétel a 0-25 cm-es talajrétegből (injektálás esetén 25-60 cm-ből is), gyümölcsösben 0-25, 25-60 cm-es, bogyós gyümölcsűeknél 0-25, 25-40 cm-es talajrétegekből.

Laboratóriumi vizsgálatok:

a) talajminták vizsgálata:

aa) minden fűrt-mintából vizsgálandó:

- kémhatás pH(H₂O),
- kötöttségi szám (K_A),
- humusztartalom (%),
- NO₃+NO₂-nitrogén,
- összes karbonát tartalom (CaCO₃ %), vagy hidrolitos aciditás (y₁),

- vízben oldható összes sótartalom (%),
- báziscsere,

ab) minden átlagmintákból vizsgálandó:

- a külön jogszabályban⁴⁵ meghatározott toxikus elem tartalom a 0-25 cm-es talajrétegből (injektálós technológia alkalmazásánál 0-25, 25-60 cm-es rétegből egyaránt)
- felvehető tápanyagtartalom a 0-25 cm-es rétegből szedett talajmintákból, injektálási technológia alkalmazásánál 0-25; 25-60 cm-es rétegből egyaránt (P_2O_5 , K_2O , Mg, NO_3+NO_2 -nitrogén),
- a külön jogszabályban⁴⁶ meghatározott talajtoxicitás-vizsgálat az átlagminták felső szintjéből

ac) szakmailag indokolt esetben:

- 1:5 vizes talajkivonatból a sótartalom és sóösszetétel;

b) szennyvíz, szennyvíziszap, valamint a talajvíz vizsgálatát a 2. melléklet 2.8. pontjában foglaltak szerint kell elvégezni.

Tartalmi követelmények:

A tervnek tartalmazni kell a 2. melléklet 2.8. pontjában meghatározott tartalmi követelmények összehasonlítását az ellenőrzés időpontjában fennálló adatokkal, jellemzőkkel, kiemelve az esetlegesen bekövetkezett változásokat.

Az ellenőrző talajvédelmi tervben ismételten meg kell határozni

- a talajalkalmasságot a szennyvíz, szennyvíziszap további mezőgazdasági felhasználásához,
- szennyvíz, szennyvíziszap vizsgálati paramétereinek elemzését,
- talajterhelés meghatározását (kijuttatási technológia), a külön jogszabály⁴⁷ szerinti területi érzékenység megjelölésével,
- a területen esetleg jelentkező káros folyamatok megállapítását, javaslatot a további káros folyamatok kialakulásának megelőzésére,
- javaslatot egyéb beavatkozásokra (mélylazítás, természetű növények köre stb.),
- javaslatot a további kijuttatás korlátozására, vagy egyes területeken kizárására, indoklással.

Nitrátérzékeny területen a dózisszámítás és a kijuttatás esetében a külön jogszabályban⁴⁸ meghatározottakat kell érvényesíteni.

Mellékletként csatolni kell:

a kiindulási talajvédelmi tervhez képest megújított szennyvíz, szennyvíziszap felhasználási lehetőségre vonatkozó kartogramot.

5.2.3. Nem mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata

Helyszíni talajmintavétel szabályai:

A hulladék jellegének megfelelően, ezen jogszabály 2. melléklet 2.7. vagy 2.8. pontjaiban, vagy 3. melléklet 3.1. pontjában megfogalmazott előírások az irányadók.

Laboratóriumi vizsgálatok:

a) talajminták vizsgálata:

a hulladék jellegének megfelelően a 2. melléklet 2.7. vagy 2.8. pontjaiban, vagy a 3. melléklet 3.1. pontjában megfogalmazott előírások az irányadók;

b) a kijuttatásra kerülő hulladék vizsgálata:

a terv elkészítésénél a tápanyagtartalom megállapításán túl a hulladék eredetétől függően, a vizsgálatok körének és a mérgező (toxikus) elemek és káros anyagok (együttesen: szennyező anyagok) határértékeinek meghatározásánál a külön jogszabályban⁴⁹ szereplő paraméterek, határértékek, eljárások az irányadók.

Tartalmi követelmények:

A 2. melléklet 2.11. pontjában meghatározott tartalmi követelményeket össze kell vetni az ellenőrzés időpontjában fennálló adatokkal, jellemzőkkel.

A tervnek tartalmazni kell:

- a mezőgazdasági felhasználáshoz a további talaj alkalmasság megállapítását, feltételek meghatározását,
- vizsgálati paramétereinek elemzését,
- talajterhelés meghatározását (kijuttatási technológia), a külön jogszabály⁵⁰ szerinti területi érzékenység megjelölését,
- a területen esetleg jelentkező káros folyamatok jelzését, javaslatot azok megelőzésére,
- javaslatot egyéb beavatkozásokra (mélylazítás, természetű növények köre stb.),
- javaslatot a további kijuttatás korlátozására, vagy egyes területeken kizárására indoklással.

Mellékletként csatolni kell:

a felhasználás lehetőségére vonatkozó, a kiindulási talajvédelmi tervhez képest megújított kartogramot.

5.2.4. Mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata

Helyszíni talajmintavétel szabályai:

A felhasználásra tervezett területen 5 hektáronként átlagmintát kell venni 20 részmintából a 0-30 cm-es talajrétegből.

Laboratóriumi vizsgálatok:

a) talajminták vizsgálata:

aa) bővített talajvizsgálat: pH, humusztartalom, K_A , vízdoldható összes só, $CaCO_3$ %; NO_3+NO_2 -nitrogén, P_2O_5 , K_2O , Na^+ , Mg^{2+} , SO_4^{2-} , Mn, Zn, Cu;

ab) szakmailag indokolt esetben:

- hidrolitos aciditás (y_1), valamint
- talajvíz mintavétel és vizsgálat írható elő;

b) a kijuttatásra kerülő hulladék vizsgálata:

ba) a hulladék tápanyagtartalmának meghatározása,

bb) a hulladék jellegétől függően egyéb, a hulladékra jellemző paraméterek vizsgálata, különösen: $pH(H_2O)$, szervesanyag-tartalom, sótartalom, sóösszetétel, nedvességtartalom.

Tartalmi követelmények:

A 3. melléklet 3.2. pontjában meghatározott tartalmi követelményeket össze kell vetni az ellenőrzés időpontjában fennálló adatokkal, jellemzőkkel.

A tervnek tartalmazni kell:

- a mezőgazdasági felhasználáshoz a további talajalkalmasság megállapítását, feltételek meghatározását,
- a vizsgálati paraméterek elemzését,
- a talajterhelés meghatározását (kijuttatási technológia), a külön jogszabály⁵¹ szerinti területi érzékenység megjelölését,
- a területen esetleg jelentkező káros folyamatok jelzését, javaslatot a megelőzésére,
- javaslatot egyéb beavatkozásokra (mélylazítás, természetű növények köre stb.),
- javaslatot a további kijuttatás korlátozására, vagy egyes területeken kizárására, indoklással.

Mellékletként csatolni kell:

a hulladék felhasználási lehetőségére vonatkozó, a kiindulási talajvédelmi tervhez képest megújított kartogramot.

5.2.5. A szennyvíziszap komposzt mezőgazdasági területen történő felhasználásának ellenőrző vizsgálata

Talajmintavétel módja, vizsgálatok köre:

Táblánként, de legalább 25 ha-ként, lehetőleg a veszélyeztetett mélyebb térszíni fekvésű foltban 100 x 100 m-es mintateret kell kijelölni. Talajmintát kell venni fúrásból a 0-25, 25-60, 60-90 cm mélységből.

Legfeljebb 5 ha-ként kialakított mintatereteken 20 részmintából a 4. melléklet szerint átlagmintát kell venni növénykultúrától függő mélységig, melyekből a külön jogszabályban⁵² meghatározott paramétereket kell megvizsgálni.

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, 2 méteren belül elérhető talajvízszint esetén talajvízmintát kell venni.

Laboratóriumi vizsgálatok:

a) talajminták vizsgálata:

aa) fúrás-mintákból:

- kémhatás pH (H₂O),
- humusztartalom (%),
- NO₃+NO₂-N,
- vízben oldható összes sótartalom (%),

ab) átlagmintákból: a talaj vizsgálati paramétereit a külön jogszabály⁵³ tartalmazza;

b) szennyvíziszap komposzt vizsgálata:

a vizsgálati paramétereket a külön jogszabály⁵⁴ tartalmazza.

Tartalmi követelmények:

A 3. melléklet 3.1. pontjában meghatározott tartalmi követelményeket össze kell vetni az ellenőrzés időpontjában fennálló adatokkal, jellemzőkkel.

Az egyszerűsített talajvédelmi tervnek tartalmazni kell a következőket:

- mezőgazdasági felhasználáshoz a további talajalkalmasság megállapítását, feltételek meghatározását,
- vizsgálati paramétereinek elemzését,
- talajterhelés meghatározását (kijuttatási technológia), a külön jogszabály⁵⁵ szerinti területi érzékenység megjelölését,
- a területen esetleg jelentkező káros folyamatok jelzését, javaslatot a megelőzésére,
- javaslatot egyéb beavatkozásokra (mélylazítás, természetű növények köre stb.),
- javaslatot a további kijuttatás korlátozására, vagy egyes területeken kizárására, indoklással.

Mellékletként csatolni kell:

a szennyvíziszap komposzt felhasználási lehetőségére vonatkozó, a kiindulási talajvédelmi tervhez képest megújított kartogramot.

5.2.6. Öntözött területek ellenőrző vizsgálata

Helyszíni mintavétel szabályai:

Táblánként, de legalább 25 ha-ként a mélyebb térszíni fekvésű foltban fűrt talajmintát kell venni a 0-30, 30-60, 60-90, 90-120, 120-150 cm mélységből. 2 méteren belül elérhető talajvízszint esetén talajvízmintát kell venni.

Laboratóriumi vizsgálatok:

a) a fúrás során begyűjtött talajminták vizsgálata:

aa) minden esetben vizsgálandó:

- kémhatás pH(H₂O),
- kötöttségi szám (K_A),
- humusztartalom (%),
- NO₃+NO₂-nitrogén,

- összes karbonát tartalom (CaCO_3 %), vagy hidrolitos aciditás (y_1),
- vízben oldható összes sótartalom %,

ab) szakmailag indokolt esetben:

- vizes kivonat,
- báziscsere
- morzsa-vízállékonyság
- pF sor;

b) öntözővíz, valamint talajvíz vizsgálata:

az öntözővíz, valamint talajvíz vizsgálatát a 2. melléklet 2.6. pontjában foglaltak szerint kell elvégezni.

Tartalmi követelmények:

A 2. melléklet 2.6. pontjában meghatározott tartalmi követelményeket össze kell vetni az ellenőrzés időpontjában fennálló adatokkal, jellemzőkkel.

A tervnek tartalmazni kell:

- az öntözés további talaj alkalmasságának megállapítását, feltételek meghatározását,
- az öntözővíz, talaj, talajvíz vizsgálati paramétereinek elemzését,
- az öntözési norma meghatározását,
- a területen esetleg jelentkező káros folyamatok jelzését, további káros folyamatok kialakulásának megelőzésére tett javaslatot,
- javaslatot egyéb beavatkozásokra (mélylazítás stb.),
- javaslatot a további öntözési mód változtatására, vagy egyes területeken kizárására annak indoklásával.

Mellékletként csatolni kell:

az öntözés lehetőségére vonatkozó, a kiindulási talajvédelmi tervhez képest megújított kartogramot.

LÁBJEGYZET

⁴² 61/1994. (XI. 8.) FM rendelet.

⁴³ 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet.

⁴⁴ 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet.

⁴⁵ 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

⁴⁶ 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

⁴⁷ 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet.

⁴⁸ 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet.

⁴⁹ 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet, illetve 10/2000. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet.

⁵⁰ 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet.

⁵¹ 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet.

⁵² 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

⁵³ 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

⁵⁴ 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

Infoktat Bt.
talajszaki@gmail.com
Mobil: +36 20 4347375

*Jól, gyorsan és olcsón!
A jót mi nyújtjuk, a másik kettőből
egyét választhat!*

⁵⁵ 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet.